

**CIRULAIRE
MAAKINDUSTRIE**

Webinar circulaire windparken

Week van de Circulaire Economie
10 februari 2022

(9:00u - 10:30u)

1

Intro door voorzitter Hans van der Weijde

- Director Programmes Tata Steel Europe R&D
- Lid regieteam UPCM

**CIRULAIRE
MAAKINDUSTRIE**

2

Programma webinar circulaire windparken

09:00 – 09:05 uur:	Welkomstwoord voorzitter, regieteamlid Hans van der Weijde
09:05 – 09:15 uur:	Introductie webinar, programmaleider Mattheus van de Pol
09:15 – 09:45 uur:	Presentatie (concept) doelen, teamtrekker kennisintegratie Jeanette Levels-Vermeer
09:35 – 09:45 uur:	Via mentimeter ophalen reacties op (concept)doelen
09:45 – 10:00 uur:	Presentatie Managing Director Wim Robbertsen (Business in Wind) & Eigenaar en Directeur van ECHT Erwin Coolen
10:00 – 10:20 uur:	Via mentimeter ophalen aanvullingen en vereisten voor doelen,
10:20 – 10:25 uur:	Vervolgproces, Mattheus van de Pol
10:25 – 10:30 uur:	Reflectie op en afsluiting webinar, Hans van der Weijde

**CIRULAIRE
MAAKINDUSTRIE**

3

Circulaire Economie Doelen

- Matthéüs van de Pol, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
- Programmaleider UPCM

**CIRULAIRE
MAAKINDUSTRIE**

4

Doel webinar

- Toetsen concept effect- en circulariteitsdoelen bestaande 'moonshot'
- Ophalen voorwaarden/vereisten voor behalen concept doelen
- Partijen voor vervolproces inventariseren

5

Moonshot projecten

6

Teksten nieuw coalitieakkoord

“Er komt een **ambitieuw klimaatdoel** voor de **circulaire economie** en een uitvoeringsprogramma. De overheid neemt hier een voorbeeldrol in. We zorgen voor een betere aansluiting tussen klimaatbeleid en circulariteit.”

“We ondersteunen innovatieve ‘startups’ en ‘scale-ups’ en richten het missie gedreven innovatiebeleid op de **drie grote transities**: klimaat en energie, digitalisering en sleuteltechnologieën, en de **circulaire economie**.”

“We zetten in op **strategische onafhankelijkheid** door productie van cruciale (half)producten in Europa en door het beschermen van vitale processen en het voorkomen van ongewenste zeggenschap in vitale bedrijven.”

7

Teksten nieuw coalitieakkoord

We zetten in op open **strategische autonomie van de EU** en stimuleren innovatiekracht en slimme industriepolitiek. Zo worden we leidend in digitalisering en nieuwe technologieën. Wij **geven het buitenlandbeleid vorm langs de volgende vijf lijnen**:

- 1) bevorderen van de internationale samenwerking door een voortrekkersrol in de EU en multilaterale organisaties, via het versterken van de trans-Atlantische band en nieuwe partnerschappen,
- 2) meer focus op onze internationale belangen,
- 3) **verminderen van de afhankelijkheid voor strategische goederen en grondstoffen**,
- 4) respect voor mensenrechten blijven bevorderen in ons buitenlands beleid,
- 5) betere en toegankelijke dienstverlening voor Nederlanders in het buitenland (o.a. via een sterker postennetwerk).

8

Nationaal doelenproces CE

Stap 1: selectie impactvolle productgroepen

- Tussentijdse vaststelling 12 nov (ruimte voor aanpassing)

Stap 2a: Opstellen effect- en circulariteitsdoelen

- Effectdoelen (milieudruk w.o. CO2, leveringszekerheid)
  - Inzet halvering milieudruk i.r.t. richtinggevend halveringsdoel 2030
- Circulariteitsdoelen (R-strategieën, waarde behoud)

Stap 2b: Prestatiedoelen

- Programmeersessie 14 december
- Benutten markttransformatiemodel ('circulaire markten')
- Benutten Missiegedreven Innovatie Systemen raamwerk ('circulaire ecosystemen')

Oplevering doelenboom in 'Week van de CE' (7 t/m 11 feb)

- Programmeersessies / inbreng bredere stakeholders
- Aanleveren van definitieve doelenboom per productgroep **voor 10 februari 17:00 uur**

Stap 3: Opstellen routekaarten

- Start vanaf 14 feb
- Definiëren activiteiten (maatregelen, instrumenten)
- Definiëren (beleids)interventies
- Drie ambitie-scenario's (middel/hoog)
- 24 maart** conceptversies

Stap 4: Toetsing en accordering routekaarten (itererend & lerend)

- Beoordeling door PBL
- Mobiliseren middelen politieke besluitvorming

Afronding beoogd voor zomerreces

9

Analyse maakindustrie

- Jeannette Levels-Vermeer
- Teamtrekker Kennisintegratie UPCM
- Partner LBP | Sight

 CIRCULAIRE MAAKINDUSTRIE

10

Maakindustrie

De Nederlandse Maakindustrie zorgt voor:

600.000
BANEN

51 MILJARD EURO
TOEVOEGDE WAARDE

Daarvoor gebruiken we:

277 MILJARD KG
MATERIALEN

 CIRCULAIRE MAAKINDUSTRIE

11

Wat is een Circulaire Maakindustrie?

Producten en onderdelen worden niet weggegooid maar opnieuw hoogwaardig ingezet

Dit betekent:

- Ingrijpende verandering van wijze produceren
- Ontwerpen gericht op lange levensduur
- Producten die zich aan kunnen passen
- Als het niet anders kan: terugwinnen tot waardevolle materialen

 CIRCULAIRE MAAKINDUSTRIE

12

Doelen UPCM

Strategische doelen voor 2050

- Ecologische voetafdruk verlaagd
- Maakindustrie belangrijke basis voor veerkrachtige economie

Tactische effectdoelen

- Vergroten waardebehoud producten/diensten maakindustrie
- Verlagen milieudruk producten/diensten maakindustrie
- Vergroten voorzieningszekerheid (kritieke) grondstoffen

13

Potentieel door circulair programma

Een circulaire maakindustrie zorgt voor:

3,2 MILJARD EXTRA TOEGEVOEGDE WAARDE
VOOR DE NEDERLANDSE ECONOMIE

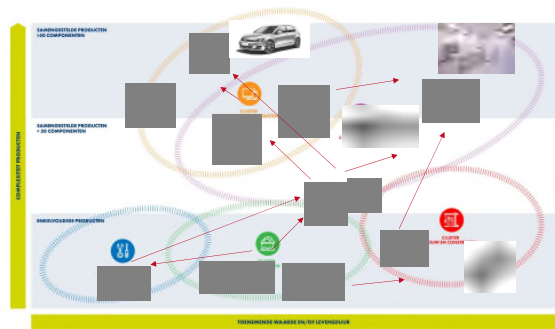
2,3 MILJOEN TON CO₂-REDUCTIE

5 metalen kunnen verdwijnen van de lijst kritieke materialen:
Magnesium, Titaan, Aluminium, Fosfor en Antimoon

14

Productgroepen UPCM

PRODUCTGROEPEN IN CLUSTER	MATERIELEN	VERBRUIKSARTIKELEN	BOUW EN CONSTRUCTIE	KAPITAALGOEDEREN	CONSUMENTENPRODUCTEN
20 Chemische industrie	●				
22 Rubber- en kunststofproductieindustrie	●				
23 Bouwmateriaalindustrie			●		
24 Basismetalenindustrie	●				
25 Metaalproductenindustrie		●			
26 Elektrotechnische industrie			●		
27 Elektrische apparatenindustrie				●	
28 Machine-industrie				●	
29 Auto- en aanhangwagenindustrie				●	
30 Overige transportmiddelenindustrie				●	
32 Overige industrie				●	
33 Reparatie en installatie van machines				●	
38 Afvalbehandeling en recycling	●				

15

Hoe komen we naar 2,3 Mton CO2 reductie

2,3 Mton CO2 reductie UPCM

1,99 Mton

CLUSTER MATERIELEN

0,19 Mton

CLUSTER BOUW EN CONSTRUCTIE

0,1 Mton

CLUSTER KAPITAALGOEDEREN

0,015 Mton

CLUSTER CONSUMENTENPRODUCTEN

0,02 Mton

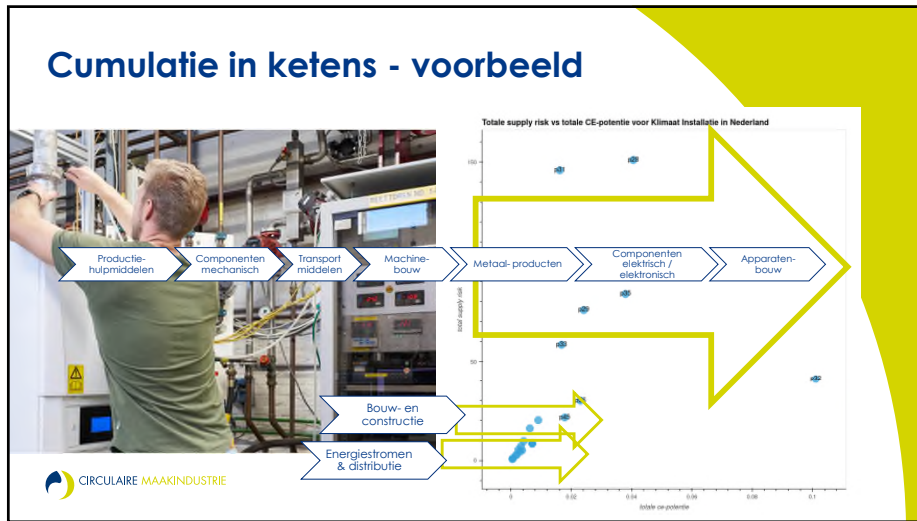

CLUSTER VERBRUIKSARTIKELEN

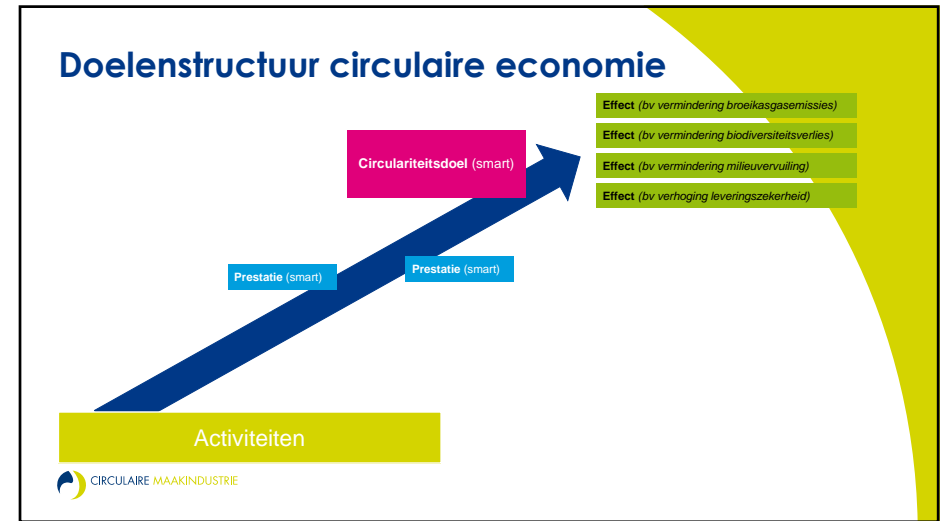
Aandeel reductie per project

16

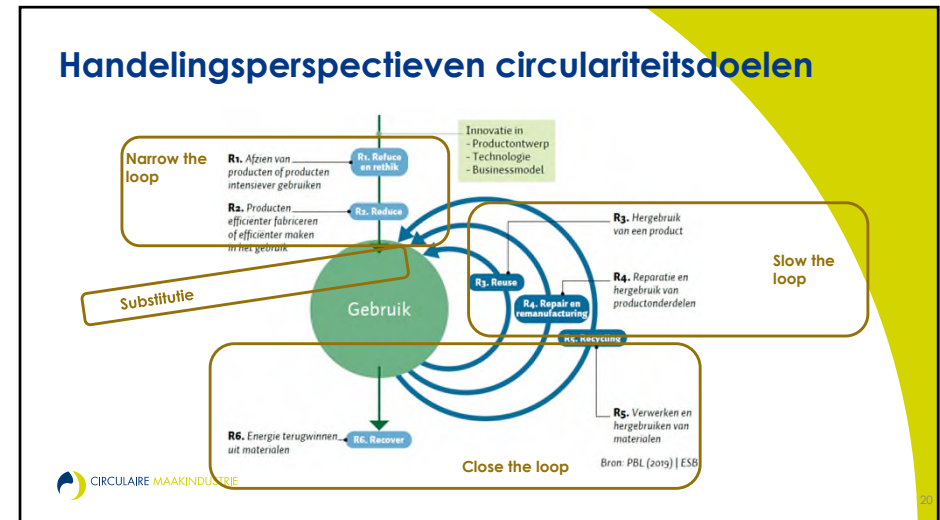
17

18

19

20

Circulariteitsdoelen 4 knoppen om aan te draaien (per blok een voorbeeld voor de productgroep toevoegen)

Towards circular wind turbines; LM Wind Power to produce zero waste blades by 2030
of efficiënter maken in het gebruik

Game-changing innovation: The first ever polyurethane wind blade

Blade Made playgrounds

Close the loop

Innovatie in
- Productontwerp
- Technologie
- Businessmodel

R1. Refuse en robit
R2. Reduce
R3. Reuse
R4. Repair en remanufacturing
R5. Recycle

Gebruik

Bron: PBL (2019) | ESB

21

Circulaire economie doelstelling 2030

Circulaire Windparken

De grootschalige installatie van windparken is nodig voor de energietransitie, maar gebruikt veel grondstoffen. Dit biedt kansen voor een circulaire aanpak.

50% toename functioneel waardebehoud (slow the loop)

CIRCULAIRE MAAKINDUSTRIE

22

Mentimeter 1

- Ga naar www.menti.com
- Code: 4889 9733

CIRCULAIRE MAAKINDUSTRIE

23

“Aan het woord”

Wim Robbertsen

- Managing Director Business in Wind
- Actief in decommissioning van windparken in de wereld
- Van verwijderen windturbines inclusief infrastructuur tot en met weer opbouwen op andere plek in de wereld
- Recycling van windturbine componenten met partners
- Track record rond de 1.000 wind turbines, tot nu toe onshore

CIRCULAIRE MAAKINDUSTRIE

24

Business in Wind
SHARING COMMITMENT

About the company

- Private owned company based in the Netherlands
- Active in repowering of Wind Energy
- Decommissioning of wind turbines
- Refurbishment, supply, transport and installation of used wind turbines for a second life
- Recycling of wind turbine components
- Bring back wind farms to original natural status
- ISO 9001, 14001 & 45001 certified

01-2020 | slide nr. 25

25

Business in Wind
SHARING COMMITMENT

The process

02-01-2020 | slide nr. 26

26

Business in Wind
SHARING COMMITMENT

Scope

- Dismantling
- Re-use or recycle
- Removal of foundation
- Removal of parkcabling
- Restore civils and nature

01-2020 | slide nr. 27

27

Business in Wind
SHARING COMMITMENT

5R Circularity

02-01-2020 | slide nr. 28

28

Business in Wind
SHARING COMMITMENT

Repowering Challenges

Challenges

- Site access, changed environment
- Safety, rules changed, required tools not available
- As Built documentation
- What is waste/ what is a product

slide nr. 29

29

Business in Wind
SHARING COMMITMENT

Recycling – Re use

Challenge is
As Built
information

02-01-2020 | slide nr. 30

30

“Aan het woord”

Erwin Coolen

- Energie transitie optimist
- Eigenaar en Directeur van ECHT
- Programma Directeur van De Rijke Noordzee
- Meer dan 25 jaar ervaring in wind energie sector

CIRCULAIRE MAAKINDUSTRIE

31

refuse rethink
reduce re-use repair
refurbish

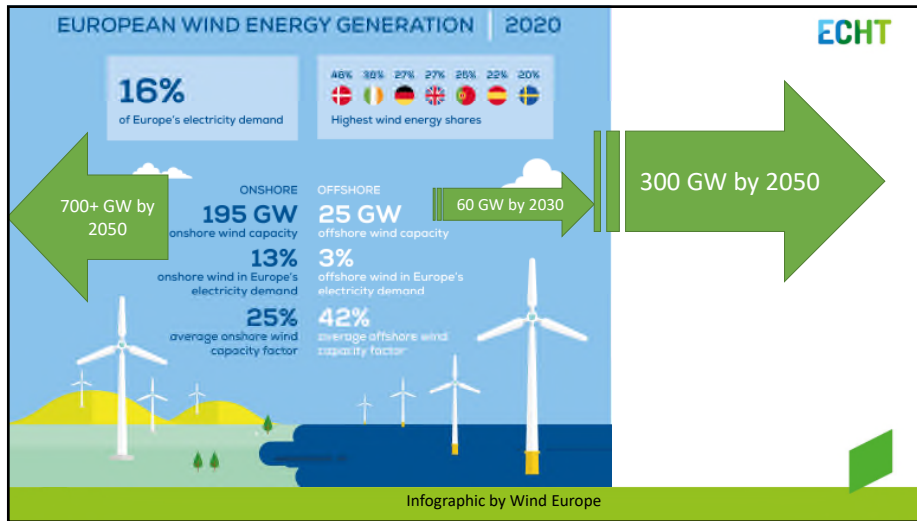
**CIRCULAR WIND HUB:
IT'S ALL ABOUT RESPECT**

remanufacture
repurpose recycle
recover respect

Value chain working together

32

33

GOAL

- Respect for our planet
- Fully circular wind industry
- Resilient Europe for wind turbine raw materials
- Collaboration with entire value chain
- Infrastructure for end-of-life solutions to be developed at central locations through Europe (so called **hubs**)
- Information sharing and transfer between stakeholders

Picture sources: SIF, Vestas, Anmet, maxpro

34

ALMOST 200 STAKEHOLDERS

- Manufacturers
- Logistic companies
- Developers
- Recyclers
- Research institutes
- NGO's associations

35

OBJECTIVES

Circular Wind Hub
Objective: to identify the different strategies to increase the circularity in wind industry through value chain and stakeholder collaboration

Knowledge Hub Objective: recognizing knowledge gaps	Policy Hub Objective: recognizing needs in policy changes	Industry Hub Objective: recognizing demonstration needs
Policy Hub International Objective: recommendations for policy changes in offshore wind farms	Policy Hub National Objective: development of policy instruments for onshore wind farms	

36

RECOMMENDATIONS

ECHT

3... 2... 1... **Action!!**

37

RECOMMENDATION SUMMARY

ECHT

- Enforce suggested policy changes according to framework
- Start with qualitative tender criteria
- Establish Buyer Group for Dutch onshore wind farms
- Expansion of scope from “circularity” to “sustainability” in policy changes
- Increasing data sharing through digitalization
- Improve the communication between stakeholders regarding EoL strategies
- Continue cross-national collaboration

38

Policy change framework

ECHT

39

Mentimeter 2

- Ga naar www.menti.com
- Code: 4889 9733

CIRCULAIRE MAAKINDUSTRIE

40

Vervolgproces

- Verdiepingssessies per productgroep:
  - Markfase en benodigde interventies vaststellen
  - Bijbehorende prestatiedoelen opstellen
  - Benodigde activiteiten identificeren
- Verkennende sessies per cluster van productgroepen:
  - Bestaande 'moonshots' en potentieel nieuwe 'moonshots' in samenhang analyseren
  - Innovatie- en kennisvragen identificeren
  - Bijbehorende prestatiedoelen opstellen
  - Benodigde activiteiten identificeren

